

ODSOTNI BOG - ALI O BREZUMJU...

Vladimir Gajšek

Mario Ruggenini: Odsotni Bog – Filozofija in izkustvo božjega

Odsotni Bog?

Problem filozofskega pristopa k vprašanju o Bogu ...

Med Bogom Abrahama, Izaka in Jakoba in Bogom filozofov ...

Je Bog lahko „odsoten“?

Kaj pomeni skritost Boga?

Združenje katoliških izobražencev, Katoliška mladina, Philocafé, v petek, 8. oktobra 2004 ob 18. uri v kavarni SEVER v Celovcu (Villacherstraße 6)

- *Bog je Bog, ker ne navaja razlogov in se ne opravičuje; vera je vera, le če sprejme, da je njeno razmerje do Boga zapisano nepreverljivosti, če ne zahteva jamstev ali potrdil.*
- *Zato pa si privoščimo naslednjo trditev: ateistično odklanjanje Boga pravzaprav zadeva le tistega Boga, ki je reduciran na človeške mere; misel razlike pa išče v božji odsotnosti najgloblji ontološki pomen dejstva, da Bog ostaja drugo.*
- *... saj le na novo odkriva (teologija) izvorno zanimanje filozofije za božanskost sveta.*
- *... morali bi priznati, da je relativnost pravzaprav usoda resnice, ki se kot taka razodeva končnemu bivanju.*

- *Kajti le resnica, ki se tvori v času, se oznanja kot resnica časa.*
- *Harmonija resnice ostaja skrita in ni nikomur na razpolago.*
- *... kar marsikatera metafizika ali veroizpoved menda pozablja – da Bog ostaja božji, samo dokler se izmika človeškemu razpolaganju in svetnim zmešnjavam, umikajoč se v skrivnost svoje različnosti.*
- *Grška modrost je sprva zatopljena v izkustvo božjega. Znano je, da najstarejša pojmovanja narave Aristoteles označi kot „teološka“ (hoi achoioi kai diatribontes peri tas theologias, starodavniki se ukvarjajo z nauki o božjem). Čeprav se o teh naukih najpogosteje izraža kritično, in sicer tako do fizikov, prvih pravih filozofov, kot tudi do lastnega miselnega zasnutka, Aristoteles vsekakor priznava, da izvorno jedro njihove misli, to je vera, da „so bogovi prve bitnosti“ (hoti theous ... tas protas ousias einai), nekako izraža božanski način mišljenja in govorjenja (theios ... eiresthai). Vprašanja razmerja med filozofijo in bajeslovnim svetom, ki ga drugje z osupljivo jedrnatostjo zaupa njunemu veznemu členu, čudenju, tu ne razvija na nič manj visoki ravni.*
- *Bog, ki je ločen od sveta in presega razum, je Bog vere, je Bog judovsko-krščanskega izročila. Že sama vera je nezaslišana novost za grško kulturo, kakor nam izpričujejo poslednji poskusi grštva, da bi kljubovalo prvemu valu krščanskega oznanila. Werner Jaeger nas opozarja, da je Galen v 2. stoletju po Kr. na Jude in Kristijane gledal kot na filozofe, ki se ob etiki ukvarjajo tudi s teologijo in kozmologijo. Ko primerja Mojzesovo, Epikurovo in Platonovo kozmologijo (jasno je, da mu slednja še posebej leži), ugotavlja, da se krščanska vednost opira na vero. Do tega je zelo kritičen. Zaradi zveze z vero je krščanska „filozofija“ nesprejemljiva za grško mišljenje, kakor izpričujejo protikrščanske polemike Galenovih sodobnikov Celsusa in Lucianussa. Nezdružljivost grške filozofije in svtopisemskega razodetja (Aten in Jeruzalema oziroma Akademije in Cerkve) pri kristjanih občutita in izpovesta Tertulijan in Tacijan. Prevladalo pa je stališče, ki je prikazovalo krščanstvo kot dediča grške modrosti.*
- *Vera v Stvarnika kot najvišji vzrok bivajočega je premestila zemljo na metafizično raven neomejene proizvedljivosti in jo prepustila človeku. Proizvedljivost sicer ostaja privilegij absolutne božje moči. Človek, ki ga biblijska pripoved opisuje kot „podobo Boga“, je poklican, da si podredi zemljo. Spremenjen je v proizvajalca učinkov znotraj naravnanege reda vzrokov, kolikor mu dopušča njegova iznajdljivost. S tem se že pripravlja možnost osvoboditve človeka od obsojenosti na delo, svtopisemske kazni, ki si jo je Adam prislužil zaradi greha. Človek je postavljen v red vzročnosti in je poklican, da popolnoma samostojno nadaljuje stvarjenje, to je proizvajanje zemlje kot dejstvenosti, stvarnosti. Bog opazuje človeka iz neskončne daljave in ga nagovarja, naj si prevzame polno odgovornost za svojo vzrokovalno učinkovitost. Zahodni, zdaj ne več grški, marveč pokristjanjeni človek, se iz stvarjenega bitja preoblikuje v proizvajalca lastne zgodovine. To dostojanstveno podobo mu pripisuje novoveškost.*

(Mario Ruggenini: Odsotni Bog – Filozofija in izkustvo božjega, Litera, Maribor 2003)

Informacije: ZKI, Vinko Ošlak, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt/Celovec, Tel.: (0463) 511-166/3410; fax: 54 587 87, e-mail: oslak@katoliska-akcija.at

Tokrat je slovensko mesto pod Pohorjem spet nekoliko poskusilo izstopiti iz svojega duhovnega zakotja in kulturno vasezaprte klike. Celovski Lindwurm pa že cvili... Čeprav bodo v Mariboru spet leteli znani očitki, da se gremo "kavarniško filozofijo", to se pravi, da le zajemamo in gledamo v prazen zrak.